

LAUSUNTO SAKATIN KAIVOKSEN YVA-ARVIOINNISTA

Khall 19.01.2021 § 13

AA Sakatti Mining Oy (Anglo American Plc:n tytäryhtiö) suunnittelee Sakatin monimetalliesiintymän malmivarojen hyödyntämistä. Hankealue sijaitsee Sodankylän kunnassa noin 15 km kuntakeskuksesta koilliseen Kemijoen vesistöalueeseen kuuluvan Kitisen jokivarressa..Toiminnallisten alueiden näkökulmasta hankealue on osa Sodankylän työssäkäynti- ja asiointialuetta, joka kattaa lähes koko Sodankylän kunnan alueen ja ulottuu osittain myös Savukosken ja Pelkosenniemen kuntien alueelle

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa (ELY-keskus) on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten käsiteltävänä Sodankylän alueelle sijoittuvan Sakatin monimetalliesiintymän kaivoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA).

Ympäristövaikutusten arviointimenettely on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa hankkeesta vastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiohjelman (YVA-ohjelma). Toisessa vaiheessa hankkeesta vastaava tekee arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella tarvittavat selvitykset ja arvioinnit hankkeen vaikutuksista sekä laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostus).

YVA-selostusvaiheen aikana laaditaan kaivoksen logistiikkaselvitys, johon kuuluvat kattavasti liikenne, kuljetus ja liikenneyhteydet. Logistiikkaselvityksessä on kaivoksen toimintavaiheen osalta arvioitu kolmea rikastekuljetusten alavaihtoehtoa:

1. kaikki rikasteet kuljetetaan Perämeren satamiin
2. puolet rikasteista kuljetetaan Perämereen satamiin ja puolet Kemijärven rautatieterminaaliin
3. kaikki rikasteet kuljetetaan Kemijärven rautatieterminaaliin

Kemijärvelle suuntautuvat vaihtoehdot kulkevat valtatie 5:n pitkin Pelkosenniemen kunnan kautta. Pelkosenniemen kunnalta ei ole pyydetty lausuntoa, mutta arviointiselostuksesta voi esittää mielipiteitä ja antaa lausuntoja kirjallisesti toimittamalla ne viimeistään 12.2.2021 Lapin ELY-keskukseen.

Lisätietoa: www.ymparisto.fi/SakatinkaivosYVA

Esityslistan liitteenä on ehdotus kunnan lausunnoksi.

Lisätiedot/valmistelija: Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, p. 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys: Kunnanhallitus päättää

1) todeta, että Pelkosenniemen kunta pitää välttämättömänä, että Sakatin kaivoksen liikennevaikutukset Pelkosenniemen kirkonkylään arvioidaan uudelleen. Liikenteen kasvun vaikutukset valtatie 5:n kautta on arvioitu puutteellisesti, ja arvioinnissa esitetyt johtopäätökset ovat virheellisiä. Pelkosenniemen kunta pitää myös tärkeänä, että Vt 5:ltä välille Sodankylä–Pelkosenniemi laaditaan ajantasainen nykytila- tai kehittämistarveselvitys.

2) antaa Pelkosenniemen kunnan lausunnon liitteen mukaisena.

Käsittely: Kunnanjohtaja teki muutetun päätösesityksen ja esitti, että asia palautetaan valmisteluun.

Pentti Pyykönen kannatti kunnanjohtajan muutettua päätösesitystä.

Annika Kostamo kannatti kunnanjohtajan muutettua päätösesitystä.

Päätös: Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan muutetun päätösesityksen päättäen, että asia palautetaan valmisteluun.

Tiedoksi:

Muutoksenhaku: Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.

Khall 09.02.2021 § 29

Kh 9.2.2021

Pelkosenniemen kunta on todennut (kh 26.2.2019 § 58) launnossaan Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 liikennejärjestelmä- ja ratayhteys selvityksestä, jossa on keskeisenä Jäämeren radan linjaus, että ratalinjaus Rovaniemeltä Kirkkoniemeen pitää kulkea Kemijärven kautta Pelkosenniemelle ja edelleen Sodankylään, jolloin se sijoittuu maakuntakaavassa matkailun kehittämisalueelle sekä mahdollistaa ympäristöystävällisen matkailuliikenteen kehittämisen Pelkosenniemen vaikutusalueella. Tämä ratavaihtoehto palvelee ja tukee laajempaa yritysverkostoa ja matkailumäärää alueella.

Kunnanvaltuusto 25.1.2016 § 7 on antanut lausuntonaan Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan kaavaehdotukseen, että liikenne Pelkosenniemen kirkonkylän kohdalla tulisi ohjata Kemijoen

itäpuolelle.

Estyslistan liitteenä on päivitetty esitys kunnan lausunnoksi Sakatin YVA-arviointiin.

Lisätiedot/valmistelija: Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, p. 040 157 7045

Kunnanjohtajan esitys: Kunnanhallitus päättää

1) todeta, että liikenteen kasvun vaikutukset valtatie 5:n kautta on arvioitu puutteellisesti, ja arvioinnissa esitetyt johtopäätökset ovat osin virheellisiä.

2) todeta, että Pelkosenniemen kunta pitää välttämättömänä, että Sakatin kaivoksen liikennevaikutukset Pelkosenniemen kirkonkylään arvioidaan uudelleen. Liikennemäärien kasvu tulee ottaa huomioon myös muissa liikenneturvallisuuden kannalta kriittisissä kohteissa, kuten Vuostimon risteyskohdalla, jossa valtatie 5:llä on etelän suunnasta huomattava risteävä matkailuliikenne Pyhätunturin suuntaan. Pelkosenniemen kunta edellyttää lisäksi, että Vt 5:ltä välille Sodankylä–Pelkosenniemi laaditaan ajantasainen nykytila- tai kehittämistarveselvitys, jossa otetaan huomioon Sakatin kuljetusten lisäksi Soklin kaivoksesta ja puutavarakuljetuksista aiheutuva huomattavasti kasvava liikennekuormitus.

3) todeta, että Pelkosenniemen kunta pitää parhaimpana logistisena ratkaisuna Sakatin malmikuljetuksille raideliikenteen kehittämistä siten, että Jäämeren radan linjaus Rovaniemeltä Kirkkoniemeeseen kulkee Kemijärven kautta Pelkosenniemelle ja edelleen Sodankylään, jolloin se sijoittuu maakuntakaavassa matkailun kehittämisalueelle sekä mahdollistaa ympäristöystävällisen matkailuliikenteen kehittämisen Pelkosenniemen vaikutusalueella. Tämä ratavaihtoehto palvelee ja tukee laajempaa yritysverkostoa ja matkailumäärää alueella.

4) todeta, että vaihtoehtoisesti raskasliikenne, kuten malmi- ja puukuljetukset, tulee ohjata Pelkosenniemen kirkonkylän kohdalla Kemijoen itäpuolelle

5) antaa Pelkosenniemen kunnan lausunnon liitteen mukaisena.

Käsittely: Käsittelyn aikana Pentti Pyykönen esitti teknisen korjauksen, joka hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös: Päätösesitys hyväksyttiin.

Tiedoksi: Lapin ELY-keskus

Muutoksenhaku: Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.

